

[Arnth Jensen.]

Kr. Denne Forhøjelse kommer Ministeren til ved til de alt nævnte Indtægter at føje en ny Indtægt gennem den stærke Overskudsbeskatning, der foreslaas i § 27.

Begrundelsen for denne Beskatning af Overskuddet er i Bemærkningerne angivet at være, at der er Teatre, der paa Grund af Bevillingssystemet tjener for meget, og at Udvidelsen af Bevillingernes Antal med derpaa følgende Oprettelse af nye Teatre ikke har formaaet at formindske dette Overskud, og en Videreførelse af Tanken, altsaa at oprette flere Teatre, mener Ministeren vil trykke de daarligst stillede af de alt bestaaende Teatre ned under Eksistensminimum, uden at man derved regulerer Indtægterne for de bedst stillede.

Jeg vil straks indrømme den højtærede Minister, at der er noget skævt i det Forhold, at Folk eller Kapitalinteresser i Kraft af et Monopol vinder uforholdsmæssige Fordele, især hvis det er rigtigt, som den højtærede Minister i sin Forelæggelsestale bemærkede, at disse Indtægter saa at sige kommer, uden at den, der modtager dem, behøver at udfolde særlig Dygtighed og Initiativ, og uden at han er udsat for noget Risikomoment. Til Begrænsning af Monopolfortjeneste paa det Grundlag vil vi gerne være med. Men Spørgsmaalet bliver, om den højtærede Minister har Ret i sin Paastand.

For det første er det ikke bevist, at de Teatre, der sigtes til, ikke ogsaa under frie Næringsforhold vilde have haft disse Indtægter, f. Eks. paa Grund af Beliggenheden, bedre Lokaler, bedre Maskiner o. s. v. Dernæst synes jeg, at Ministeren afsvækker sin Paastand meget betydeligt, naar han straks efter, paa Sp. 2358, siger, at selv om man tager denne Del af Overskuddet, vil der dog være tilstrækkeligt tilbage til Tilskyndelse til Udfoldelse af Initiativ. Herigennem indrømmer nemlig den højtærede Minister, at Initiativ og Dygtighed dog ikke kan lades helt ude af Betragtning. Men med den kraftige Fremgangsmaade, Ministeren her vil bruge, maa man befrygte, at en Bevillingshaver i Fremtiden vil synke ned til at være en blot og bar Monopolnyder. Denne Frygt har den højtærede Minister jo ogsaa; jeg læser § 5 i Lovforslaget saaledes, at det i og for sig ikke er Bevillingshaverinteresser saa stærkt, der skal varetages, men det er i Virkeligheden Statens Filmsfond, der igennem en ublu Leje vilde blive snydt for Pengene.

Naar Ministeren sammenligner Afgiftsbestemmelserne i dette Lovforslag med

Apotekerafgiftsloven, synes jeg, at Sammenligningen halter en Del. For det første er Afgiften her meget skrappere, og for det andet holdes Apotekerfondens Indtægter meget mere inden for selve Branchen, til Gavn og til Bedste for selve Apotekerstanden, medens den her foreslaaede Afgift delvis skal bruges ogsaa til Formaal, der ligger ganske uden for Biografteatervæsenet. Jeg maa derfor mene, at saafremt man ønsker at opretholde Monopolsystemet, og er af den Opfattelse, at der er Borgere eller Kapitalinteresser, der lukrerer paa dette Felt, saa maa for det første dette bevises, og dernæst maa der findes en anden Maade til en rimelig Begrænsning, uden at man hemmer Dygtighed og Initiativ. En eventuel Merindtægt mener vi bør indgaa i Statens almindelige Indtægter, og kulturelle Formaal, som man ønsker fremmet, maa da støttes paa den Maade, at de paa-gældende Fagministre søger Beløbene bevilget paa Finansloven. Systemet med flere forskellige Kulturfonds tror vi ikke paa; det vil vi modsætte os. Der er sikkert flere, der synes, at der allerede er een for mange af den Slags.

Saa vel Kommissionen som Ministeren foreslaar Oprettelse af en Filmcentral og et Filmsraad. Formaalet med disse to Faktorer angives at være at skabe de bedst mulige Betingelser for Teatre til at faa de bedste Films frem, at skabe gunstigere Vilkaar for dansk Filmsproduktion og at give Biografteatergængerne de i kunstnerisk, kulturel og oplysningsmæssig Henseende bedste Films. Jeg vil straks understrege, at disse Formaal er særdeles værdifulde, og vi kan fuldt ud tiltræde dem, men ogsaa her er Spørgsmaalet, om man tror, at Maalet bedst naas ad de her anviste Veje. Jeg nærer i saa Henseende ikke ringe Tvivl, hvis Lovforslaget, som det foreligger, ophøjes til Lov.

Hvad det første Formaal angaar: at hjælpe Biografteaterledere til lettere Adgang til Leje af Films, er Forholdet jo det, at ved Siden af Statscentralen opretholder man den private Udlejningsvirksomhed. Det er min Tro, at denne ogsaa i Fremtiden, i alt Fald i en lang Aarrække, vil blive den herskende paa Markedet, højst kan da Filmcentralen virke som en Konkurrent, hvilket i og for sig kan være meget gavnligt, men dog sikkert ikke vil være af en saadan Betydning, at dette alene kan være en Begrundelse for dens Oprettelse. Jeg betragter ogsaa de to andre Opgaver for ulige vigtigere, men Maaden, hvorpaa man vil løse disse Opgaver, stiller jeg mig noget tvivlende